Сторожук Т. М.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку,
Університет державної фіскальної
служби України
Соболевська К. О.,
студент ННІ ЕОМС
Університет ДФС України
м. Ірпінь, Україна

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Банківська система є елементом фінансової системи країни. Через банківську систему діє механізм розподілу фінансових ресурсів та грошових коштів, відбувається їх мобілізація та залучення в економічний обіг. Нині політична та військова нестабільність, пандемія Covid-19, значна інфляція і загальна економічна дестабілізація негативно вплинули на банківський сектор та показники діяльності банків, що працюють на території України. Стійкість та стабільність банківського сектору країни є однією з найголовніших передумов досягнення постійного розвитку національної економіки, натомість недостатній їхній рівень може призвести до кризових явищ усередині країни.

Потужна банківська система є однією з найважливіших умов для забезпечення сталого економічного розвитку. Банки є одним із головних джерел інвестування фінансових ресурсів в економіку країни. Крім того. у сучасній економіці банківська система має велике значення завдяки зв'язкам з усіма секторами економіки.

Питаннями щодо особливостей функціонування та розвитку банківської сфери займалися: Гальперіна Д.О., Грубінка І.І., Корягіна Т.В., Сімон А.П., Тарасова О.В., Телятник В.М. та інші.

Сучасна банківська система України є дворівневою. Національний банк України є центральним банком, який проводить єдину державну грошово-кредитну політику з метою забезпечення стабільності національної грошової одиниці, а саме: є емісійним центром, встановлює офіційний курс гривні до інших валют, здійснює банківське регулювання тощо. Проте в механізмі функціонування кредитної системи величезну роль відіграють комерційні банки. Вони акумулюють основну частку кредитних ресурсів, надають клієнтам повний комплекс фінансового обслуговування, включаючи видачу позик, прийом

депозитів, розрахунки, купівлю-продаж і зберігання цінних паперів, іноземної валюти тощо [1].

Банківська система України протягом 2017–2018 рр. зазнала значних змін. Зміни насамперед зумовлені фінансовою кризою, яка показала нездатність банківської системи подолати несприятливі явища в економіці. Підвищення курсу іноземних валют привело до недовіри людей до банків: вони намагалися забрати свої депозити та оминути можливість взяття кредитів. Більшість громадян схильні тримати свої заощадження вдома, а не розміщувати їх на депозитних та поточних рахунках комерційних банків. Сучасна системна криза в Україні, різке погіршення економічних, соціально-політичних умов розвитку створюють безпрецедентні загрози для функціонування банківської системи [2].

Головними проблемами банків стало згортання кредитування, скорочення власного капіталу та збитковість діяльності банків. Все це та політика НБУ зумовили значне скорочення кількості комерційних банків в Україні. Найважливішою з причин таких суттєвих змін в банківському секторі, а саме в скороченні кількості банківських установ, є непрозорість діяльності великої кількості банків та їх приналежність до олігархічних кланів [2].

Окрім скорочення кількості банків, розпочався процес скорочення кількості відділень наявних банків. Так, станом на початок 2019 року в Україні з 1 квітня 2018 року по 1 січня 2019 року відбулося скорочення кількості банківських відділень з 9440 до 8509 од. Про це свідчать статистичні дані Національного банку України. Уточняється, що за цей період закрилося 497 відділень АТ «Ощадбанк», 194 відділень АТ КБ «ПриватБанк» та 176 відділень (111 з яких закрилися в 4 кварталі 2018 року) АТ «Укрсоцбанк». Найширшу регіональну мережу станом на початок 2019 року в Україні мають АТ «Ощадбанк» у кількості 2630 відділень, АТ КБ «ПриватБанк» – 2021 відділень та «Райффайзен Банк Аваль» із кількістю 503 відділення [3].

Оскільки Україна вдосконалює власну політичну, фінансову та соціальну діяльність до європейського рівня, то це також пояснює сучасну ситуацію, адже за кордоном скорочення кількості банківських відділень це вже є світовою тенденцією. Також із вдосконаленням онлайн-банкінгу скорочується кількість звичайних клієнтів у відділеннях, адже частина їх почала користуватися послугами інтернет-банкінгу. Це також вплинуло на сучасні тенденції в банківському секторі. Негативними наслідками таких змін є скорочення робочих місць, так, за даними НБУ, з 2015 року по жовтень 2018 року кількість працівників банківської сфери скоротилася на 121,5 тис. осіб – до 133,3 тис. співробітників [4].

У ситуації, яка склалася в Україні з банківською системою, для кожного суб'єкта господарювання – юридичної особи чи громадянина є важливим обрати надійний банк, який буде гарантувати безперебійну роботу. Тому аналіз основних економічних показників діяльності банку є наскрізним питанням сьогодення для обрання правильної обслуговуючої банківської установи та її відділення.

З 2018 року спостерігається деяка стабілізація ситуації в Україні, зокрема в банківському секторі. Банківська система України в 1 півріччі 2018 року була прибутковою – банки фокусувалися в основному на роботі з фізичними особами, збереглися високі темпи припливу депозитів населення і роздрібного кредитування. За III квартал 2018 року прибуткову діяльність продемонстрували всі групи банків – з іноземним і приватним капіталом, а також державні банки.

Впродовж цього періоду відбулося поступове збільшення активів банківських установ, в першу чергу, через відновлення стабільного кредитування фізичних та юридичних осіб. Через нестабільну ситуацію в країні та девальвацію гривні попит на кредитування зменшився, але у 2018 році спостерігається деяка стабілізація ситуації. Це також свідчить про поступове відновлення довіри населення до цих фінансових установ.

Для стабілізації та повноцінного функціонування банківської системи України необхідне [2]:

– подальше укрупнення банківських установ шляхом злиття та поглинань, це допоможе збільшити сукупні активи окремих банків і банківської системи в загалом.

– здійснення контролю з боку держави за діяльністю банків. Це дасть змогу скоротити можливість відмивання коштів та спрямування їх країні-агресору та недобросовісним клієнтам.

– створити законодавчу базу, зокрема внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність»[5], що дасть змогу відділити Національний банк України від впливу влади та інших інстанцій держави;

– створення нових автоматизованих систем онлайн-банкінгу, за прикладом діяльності банківського сектору ЄС. Це допоможе уникати черг населення в відділеннях банку та полегшить здійснення валютних, кредитних та касових операцій;

– вихід банків на міжнародні фінансові ринки, відкриття філій банків. Це допоможе залучати інвестиції з-за кордону.

Пандемія Covid-19 в першому півріччі 2020 року спричинила значну дестабілізацію в світову економіку та нанесла великі збитки економіці усіх країн

світу, в тому числі внесла зміни в роботу банківських установ. Але будь-яка криза, в тому числі і пандемія є, з однієї сторони негативним фактором діяльності, а, з іншої сторони - це відкриття нових можливостей. Вихід економіки з кризи після карантину передбачатиме значну державну підтримку суб'єктів господарювання, про що заявили вже більшість країн світу, у вигляді кредитування. Це дасть поштовх розвитку новому витку економіки в цілому та банківського сектору зокрема.

Введення усіх цих змін допоможе зробити національну банківську систему конкурентоспроможною та підвищити рівень довіри серед юридичних та фізичних осіб.

Список використаних джерел

1. Гальперіна Д.О., Ольвінська Ю.О. Порівняльний аналіз банківської системи України та деяких країн світу. *Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень*: матер. конф. Одеса, 2015. С. 98–102.

2. Федевич Л.С., Ливдар М.В, Межирицька Я.В. Банківська система України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка і суспільство*. №20, 2019. С. 91-96.

3. Показники банківської системи. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 (дата звертання 1.05.2020р.).

4. Корягіна Т.В., Сімон А.П., Телятник В.М. Причини та наслідки «очищення» банківської системи України в умовах кризи та економічної нестабільності. *Економічні статті «Молодий вчений»*. 2016. № 12 (39). С. 759–762.

5. Закону України «Про банки і банківську діяльність». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14 (дата звертання 5.05.2020р.).

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ПРОЄКТ «ГЕНДЕРНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ»

20 травня 2020 року
м. Ірпінь

Збірник тез доповідей

МОЛОДІЖНИЙ ПОДАТКОВИЙ

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»

Серію «Митна справа в Україні» засновано в 2001 р.
Її продовженням є серія «Податкова та митна справа в Україні», яку започатковано в 2015 р.

Редакційна колегія:
Пашко П. В., д.е.н. (голова)
Бережнюк І. Г., д.е.н.
Деркач Л. В., к.ю.н.
Крисоватий А. І., д.е.н.
Мазаракі А. А., д.е.н.
Ченцов В. В., д.н.держ.упр., д.іст.н.

У СЕРІЇ «МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ» ВИЙШЛИ ДРУКОМ:

2002

«Основи митної справи»

«Митний контроль та митне оформлення»

2003

«Таможенное оформление морских грузов»

«Основы таможенного дела в Украине»

«Митний контроль на автомобільному транспорті»

2004

«Митний контроль на залізничному транспорті»

«Митне оформлення автотранспортних засобів»

«Основи митної справи в Україні»

«Митний кодекс України та нормативно-правові акти, що регулюють його застосування»

«Митний контроль на повітряному транспорті»

«Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні»

«Коментар до Митного кодексу України»

2005

«Порядок заповнення вантажної митної декларації»

2006

«Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей»

«Історія митної справи в Україні»

«Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні»

2008

«Основи митної справи в Україні»

2009

«Таможенный контроль: на пути к международным стандартам»

«Таможенный контроль в морских пунктах пропуска»

«Митне оформлення енергоносіїв»

«Митна безпека»

«Міжнародні перевезення товарів автомобільним транспортом: теорія і практика»

«Підготовка та підвищення кваліфікації митних брокерів і декларантів: збірник нормативних документів і відомчих роз'яснень»

2010

«Святий Матфей. Митар. Апостол. Євангеліст»

«Історія митної діяльності: Україна в європейському контексті»

2011

«Митні інформаційні технології»

«Особливості митної класифікації товарів»

«Інфраструктура відкритих ключів: технології, архітектура, побудова та впровадження»

«Розподілені бази даних»

2012

«Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності митних органів»

«Митний кодекс України» / Коментар до ст. 6»

«Митна політика та митна безпека: концептуальне визначення та шляхи забезпечення»

«Архітектура комп'ютера» «Комп'ютерна схемотехніка»

2013

«Актуальні питання теорії та практики митної справи»

«Історія митної діяльності»

«Механізми державного управління митною справою»

«Формування системи митного аудиту»

2014

«Митна енциклопедія, т. 1»

«Митна енциклопедія, т. 2»

«Митна енциклопедія, т. 3»

У СЕРІЇ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ» ВИЙШЛИ ДРУКОМ:

2015

«Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти»
«Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра»
«Митна політика держави та її реалізація митними органами»
«Механізми державного управління митною справою»
«Історія митної діяльності»
«Митне право України»
«Реформування податкової системи України: сучасні виклики та орієнтири»
«Митна справа»
«Міжнародні економічні відносини: у 2-х частинах»
«Адміністративно-правове сприяння соціально-економічному розвитку в Україні: теоретико-методологічні засади»
«Бухгалтерський облік в умовах застосування інформаційних технологій: історія та практика»
«Розслідування злочинів, пов'язаних із неналежним виконанням професійних обов'язків медичними працівниками:
сучасний стан, проблеми та напрями удосконалення»
«Формування управлінської компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки: теорія і практика»
«Let Develor English skills»
«Кримінальний процес України»
«Європейська інтеграція»
«Протидія розслідуванню кримінальних правопорушень у сфері оподаткування: теорія та практика»
«Інформатика та обчислювальна техніка: практикум»

2016

«Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних викликів»
«Правовий статус фіскальних органів України та держав-членів Європейського Союзу»
«Психологічні основи у професійній підготовці фахівців ПМ»
«Математика для економістів. Вища математика. Частина І. Лінійна алгебра. Аналітична геометрія»
«Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями»
«Економічна кібернетика: введення в спеціальність»
«Інформаційні системи та технології у фінансових установах»
«Фінансове забезпечення інноваційного розвитку»
«Практикум з інформаційних систем в економіці»
«Практикум з WEB-програмування»
«Малий та середній бізнес у взаємовідносинах із податковими органами: соціологічна інтерпретація»
«Моделювання систем захисту інформації»
«Формування бюджетної стратегії України: теорія, методологія, практика»
«Актуальні питання розвитку банківської системи України»
«Система державного фінансового контролю: формування та розвиток в Україні»
«Соціалізація студентської молоді у процесі професійної підготовки»
«Розвиток бухгалтерського обліку в умовах інтеграційних процесів»
«Правове забезпечення фінансової безпеки України»
«Grammar for Students of Economics (для економістів)»
«English Grammar for law Students (для юристів)»
«Алгоритмізація та програмування»

2016

«Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів»
«Проблеми соціологічного, психологічного та педагогічного забезпечення податкових відносин в Україні»
«Математика для економістів. Функція багатьох змінних. Ряди»
«Інформаційні системи і технології»
«Інформаційні системи і технології на підприємстві»
«Теорія ймовірностей та математична статистика: практикум»
«Економічні перспективи підприємництва України»
«Актуальні проблеми теорії держави і права»

2017

«Теорія держави і права»
«Історія митної діяльності»
«Механізм державного управління митною справою»
«Митна політика держави та її реалізація»
«Митне право України»
«Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні»
«Державні цільові фонди»
«Аналітично-контрольні аспекти регулювання фінансово-господарської діяльності суб'єктів економіки»
«Міжнародне фінансове право»
«Концептуалізація інституту уповноважених економічних операторів: проблеми забезпечення безпеки та спрощення міжнародної торгівлі»
«Тактика розслідування фінзлочинів, вчинених із використанням зареєстрованих у зоні пільгового оподаткування компаній»
«Інститут митної вартості імпортних товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку»
«Державна фіскальна служба України: управління кадровим потенціалом в умовах інституційних змін»
«Фінансовий ринок України: розбудова інфраструктурної компоненти»
«Податкова політика України: теоретико-правовий аспект»
«Митна статистика України»
«Запобігання митним правопорушенням: охорона і захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні України»
«Інформаційні системи і технології в податковій справі»
«Митна справа України»
«Україна – територія можливостей для розвитку підприємництва»
«Актуальні проблеми приватного права»
«Антикризове управління фінансовими корпораціями»
«Оподаткування електронної комерції в Україні»
«Протидія агресивному податковому плануванню: світовий досвід та виклики для України»

2018

«Податкова діяльність держави в умовах становлення інформаційної постіндустріальної економіки»
«Зовнішня торгівля України. Митна статистика (1991–2016 роки)»
«Митна логістика»
«Інноватика на фінансових ринках»

2018

«Особливості документування махінацій у сфері державних фінансів, при вчиненні яких використовуються зареєстровані на територіях з пільговим оподаткуванням компанії»

«Міжнародне співробітництво держав у сфері захисту національних меншин»

«Адміністрування податків і платежів»

«Регулювання фінансових ринків в умовах глобалізації»

«Управління митними ризиками: теорія та практика»

«Митна вартість транспортних засобів: теоретико-методологічні засади контролю в Україні та міжнародна практика»

«Фінансовий ринок»

«Підприємництво в умовах формування нової економічної і технологічної нормальності суспільства»

«Актуальні проблеми удосконалення системи протидії митним правопорушенням»

«Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності»

«Фіскальна політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної практики»

2019

«Електронний аудит – сучасна форма електронного контролю»

«Розвиток постмитного аудиту в Україні»

«Податок на доходи фізичних осіб та єдиний соціальний внесок: новації реформ та їх наслідки»

«Підприємницька діяльність»

«Основи оподаткування»

«Інформаційно-аналітичні технології в оподаткуванні»

«Основи зовнішньоекономічної діяльності»

«Модернізація податкової і митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України»

«Актуальні питання запобігання і протидії незаконному обігу тютюнових виробів»

«Управління фінансовими активами»

«Дослідження підприємництва: ключові механізми організації, основні драйвери та перспективи»

«Підприємство в епоху глобальних трансформацій : виклики та перспективи розвитку»

«Система управління ризиками у державній митній справі»

«Фіскальна політика України в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика»

«Митна наука. Анотований покажчик результатів наукових досліджень (2009–2018 рр.): у 2 т.»

«Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економічної безпеки»

«Приватний і публічний інтерес у системі податкових правовідносин»

2020

«Митна статистика України»

«Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні»

«Митне право»

«Модернізація податкової і митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України»

«Імплементація європейських цінностей та технологій оподаткування в Україні»

«Фінансова політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки»

«Державний фінансовий аудит: проблеми теорії і практики»

«Державний фінансовий контроль»

«Молодіжний податковий конгрес»

Університет державної фіскальної служби України

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»
Заснована 2015 року і є продовженням започаткованої 2001 року
серії «Митна справа в Україні»

МОЛОДІЖНИЙ ПОДАТКОВИЙ КОНГРЕС

Збірник тез

20 травня 2020 року

Електронне мережеве видання

Ірпінь
2020

УДК 336.221.4 (477)(06)
М 34

Рекомендовано до друку
Вченою радою Університету ДФС України
(протокол № 6 від 28.05.2020)

Редакційна колегія:

Пашко П. В., д-р екон. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України (голова); Шевчук О. А., д-р екон. наук, професор (заступник голови); Драган О. В. д.ю.н., доцент, Ярова О. А., канд. фіз.-мат. наук, доцент, Чмелюк В. В. к.ю.н., Коротун В. І. к.е.н., с.н.с., Христокін Г.В. д.філос.н., професор, Горбовий А. Ю. д.т.н., професор, Кужелєв М. О. д.е.н., професор, Малинський І. Й. к.фіз.вих., професор, Мацелюх Н. П. д.е.н., професор, Топчій В. В. д.ю.н., професор, Швабій К. І. д.е.н., професор, Цюпа О. П. к.е.н., Биховченко В. П. к.е.н., доцент.

М 34 Молодіжний податковий конгрес [Електронне видання] : збірник тез (м. Ірпінь, 20 травня 2020 р.). – Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. – 1347 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; т. 148). – PDF-формат, інституційний репозитарій.

Збірник містить матеріали Молодіжного податкового конгресу, що проходив 20 травня 2020 року на базі Університету державної фіскальної служби України.

Публікації відображають результати наукових пошуків авторів, присвячені висвітленню актуальних питань, пов'язаних з реформами в управлінні публічними фінансами та їх науковим забезпеченням; захистом національних податкових та митних інтересів України; публічним та приватним інтересом в оподаткуванні, податковим комплаєнсом в умовах України; діджиталізацією в публічних фінансах; інституційними викликами в фінансових розслідуваннях; соціогуманітарною проблематикою системи забезпечення економічної безпеки України та ін.

Видання розраховане на широке коло читачів, які цікавляться окресленою проблематикою.

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 336.221.4 (477)(06)

© Університет державної фіскальної служби України, 2020

Рибак Д. Д.
Яремчук М. І.
БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
Кук У. Л.
Романюк А. П. 1123
COMPARISON OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE AND CHINA
Онишко С. В.
Савенко Д. О.
ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ: ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ 1126
Сторожук Т. М.
Соболевська К. О.
БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 1130
Пернарівський О. В.
Соловей О. І.
ВПЛИВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ 1134
Теліщук М. М.
Ставська М. О. 1137
МАКРОЕКОНОМІЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ
Москаленко Н. В.
Старинець Д. Г.
РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ 1139
Гурочкіна В. В.
Стефановський О. О. 1142
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ
Громова Т. М.
Сущенко І. М. 1145
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ
Житар М. О.
Татьяніна С. М. 1148
ВПЛИВ БАНКІВСЬКИХ КРИЗ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНІ
Пернарівський О. В.
Тихонова Є. В.
ВПЛИВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЗОВНІШНІЙ БОРГ УКРАЇНИ 1151
Новицький В. А.
Федорова Т. Ю.
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 1154
Чуницька І. І.
Філіпішина К. І.
ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 1158
Береславська О. І.
Хлопова К.-А. С. 1162